

Hangasojan kulta Oy

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kullanhuuhdentalupahakemus

Hakija: Hangasojan kulta Oy

Y-tunnus: 0967722-9

Vireilletulopvm: 4.9.2019

Etuoikeuspvm: 4.9.2019

Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 4 luvun 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla yllä mainitulle hakijalle kullanhuuhdentaluvan lupatunnuksella HL2019:0035

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (liite 3) perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdentaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 7,0 ha

Alueen nimi: Aurinko nousee

Sijainti: Inarin kunta, Selperinoja, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa, Hammastunturin erämaa-alue. Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2)

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdentalupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdentalupaan perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on

lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Hakija on hakenut lupaa toiminnan aloittamiseen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tämän lupapäätöksen ehtoja noudattaen. Toiminta alueella voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta rajoitetusti. Alueella voi harjoittaa konekaivua, mutta vuosittainen käsiteltävä maamäärä tämän määräyksen nojalla toimittaessa saa olla enintään 500 m³. Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta annetun määräyksen.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 169 §

Luvan saaja on hakemuksen yhteydessä hakenut lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Alueella on harjoitettu koneellista kullanhuuhtontaa luvan saajan hakemuksen sekä kaivosviranomaisen rekisteritietojen perusteella aiemminkin. Kun huomioidaan alueen sijainti, aiempi toiminta alueella sekä haetun toiminnan määrä, voidaan todeta, että toiminnan aloittaminen rajoitetusti lupaehtojen mukaisesti ei aiheuta alueella sellaisia muutoksia, että se tekisi mahdollisen muutoksenhaun tarpeettomaksi.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Kullanhuuhtontalupa on voimassa neljä (4) vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 65 §.

Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaololle, koska kullanhuuhtonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoja tai haittaa, että luvan voimassaoloaika olisi lyhennettävä.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa koneellisen kullankaivun suorittamiseen lupa-alueella. Vuotuinen kaivumäärä on enintään 20 000m³.

Perustelut: Lupahakemuksen mukaisesti. Toimintaan tarvitaan myös ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa.

Kullanhuuhtonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhtonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhtontaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhtonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista

haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin tai luiskattava kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville poroille tai porotalouden harjoittajille. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Mahdolliset kaivukuopat on merkittävä riittävän näkyvästi heijastinkepein.

Perustelut: Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille sekä määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole erityisiä porotalouden rakenteita.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan muissa lupamääräyksissä, erityisesti saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset on huomioitu lupamääräyksessä poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina

- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Vakuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on asetettava 6000 euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Mikäli alueella toimitaan täytöntöönpanomääräyksen nojalla, hakijan on asetettava 2400 euron suuruinen pankkitalletusvakuus.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 107 §. Vakuus määräytyy kaivumenetelmän, välineistön ja alueen ominaisuuksien perusteella. Alueella harjoitetaan konekaivua; vuosittain käsiteltävän maamäärän ollessa enintään 20 000 m³. Alue on helposti saavutettavissa. Alueelle ei ole haettu lupaa rakennelmille. Täytöntöönpanomääräyksen nojalla toimittaessa toimintaa on rajoitettu käsiteltävän maamäärän osalta pienemmäksi.

Ilmoitus kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;

6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;

7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijan saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §.

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijan on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kullanhuuhdonta koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvan haltijan haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Luvan jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

Rakentaminen

Lupa ei oikeuta rakentamiseen alueella

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 26 §.

Hakemuksen mukaisesti. Alueelle ei ole haettu lupaa kaivoslain tarkoittamille rakennelmille.

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Perustelut: Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

Lupahakemuksen käsittely

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 20.2.2020.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 21.1.2020
Ivalon paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta.

2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 21.1.2020
Metsähallituksen lausunto 18.2.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa koskien Hangasojan Kulta Oy:n (hakijana valtakirjalla Antti Peronius) kullanhuuhdontalupahakemuksia HL2019:0035, HL2019:0036 ja HL2019:0037. Haetut alueet (yht. 20,6 ha) sijaitsevat Palsinojaan laskevan Selperinojan varrella, sen läheisyydessä ja Selperinojaan lounaasta laskevan sivupuron varrella, Hammastunturin erämaa-alueella Inarin kunnassa. Haetuilla alueilla on tarkoitus harjoittaa koneellista kullankaivua. Käsiteltävä maamäärä on hakijan mukaan kullakin alueella noin 20 000 m³ kaivukaudessa. Kaivutyö tehdään kahdella noin 15 tonnin ja 30 tonnin kaivinkoneella. Hakija ilmoittaa jättävänsä ympäristöilmoituksen viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun kullanhuuhdonta-alue on

saanut lainvoiman. Yhtiö on hakenut myös toimeenpanomääräystä mahdollisten valitusten varalle alueelle HL2019:0035.

Hakijan esittämään tietoon ympäristöilmoituksen jättämisestä Metsähallitus huomauttaa, että koneellinen kullankaivu vaatii ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan.

Hakijan esittämistä tiedoista poiketen alue ei ole Pohjois-Lapin maakuntakaavassa eikä Ivalon alueen osayleiskaavassa merkitty merkinnällä M1- metsä- ja porotalousvaltainen alue, vaan merkinnällä Se - erämaa-alue, mikä tarkoittaa erämaalaila (62/1991) perustettua aluetta. Hakijan esittämistä tiedoista poiketen hakemusalue ei kuulu Metsätaloudelle, vaan on kokonaisuudessaan Metsähallituksen Lapin Luontopalvelujen hallinnassa.

Haetulta alueelta ei tällä hetkellä tunneta uhanalaisten eläinlajien eikä uhanalaisten kasvilajien havaintoja Hertta, LajiGis tai laji.fi -tietokannoissa. Hakemusalueista HL2019:0035 ja HL2019:0036 kuuluvat kokonaisuudessaan Natura-alueeseen Hammastunturin erämaa, FI1300203. Hakijan esittämistä tiedoista poiketen hakemusalueen HL2019:0037 kaakkoiskulmasta vain pieni osa on Natura-aluetta. Edellä mainituilla Natura-alueilla esiintyy luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä Luonnonmetsät (9010). Hakemusalueisiin sisältyvä luonnonmetsien osuus Hammastunturin erämaan kaikista luonnonmetsistä on niin pieni ja kaivun vaikutukset jäävät pienelle alueelle, ei kullankaivun voida katsoa merkittävästi heikentävän luonnonmetsien suojelun tasoa ko. Natura-alueella. Toimijan on kuitenkin minimoitava kaivun vaikutukset luonnonmetsiin välttämällä turhaa puiden poistoa. Puiden poistamisesta on sovittava ennakkoon Metsähallituksen kanssa.

Alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä, rakennusperintökohteita tai muita kulttuuriperintökohteita. Muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Yli 100-vuotiaat rakennusten ja rakennelmien rauniot ja muut ihmistoiminnan jättämät jäännökset ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan mahdollinen muinaisjäännös, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Saamelaismuseolle, joka päättää jatkotoimenpiteistä. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten merkittävät nuoremmat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä.

Metsäihallitus pyytää kaivosviranomaista lupaharkinnassaan huomioimaan sen, että Ivalojokeen laskevan Palsinojan vaikutusalueella on jo ennestään kymmenkunta konekaivajaa ja voimassa olevat ympäristöluvat mahdollistavat noin 100 000 m³ vuosittaiset

kaivumäärät. Kaivutoiminnan yhä lisääntyessä myös riski ympäristön ja etenkin vesistöjen pilaantumislle kasvaa.

Mikäli Tukes päätyy lupaharkinnassaan koneellisen kullanhuuhdentaluvan myöntämiseen, tulee alla olevat Metsähallituksen esittämät seikat ottaa lupapäätöksessä huomioon.

Metsähallituksen kanssa on sovittava mm. seuraavista asioista:

- Pystypuiden kaataminen on kielletty. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon.
- Metsähallitus myy tarvittaessa maapuuta polttopuiksi.
- Ajoneuvoilla liikkuminen metsäautoteiden ulkopuolella vaatii Metsähallituksen maastoliikenneluvan.

Metsähallitus pyytää Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen kullanhuuhdentaluvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla. Koneellisessa kullankaivussa on noudatettava ympäristöluvan ehtoja.
- Kaivutyöhön liittyvä leiriytyminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuuhdonta-alueen sisäpuolella.
- Kaikille rakennelmille (mainittu myös lupahakemuksessa) on hankittava etukäteen kaikki tarvittavat luvat.
- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja.

Metsähallitus katsoo, että kullanhuuhdentaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Lausuntopyyntönsään Tukes pyysi samalla kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisien oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot. Hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään paronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4.2.2015 (taltionumero 275, Saamelaiskäräjien valitus ympäristölupa-asiassa, joka koski koneellista kullankaivua) todetaan seuraavasti: "Nyt puheena olevassa asiassa on kysymys pienessä mittakaavassa tapahtuvasta kullankaivusta

alueella, jota käytetään tähän tarkoitukseen vain osa vuotta ja silloinkin tiukkojen lupamääräysten puitteissa. Sanotulla toiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle tai ympäröivälle luonnolle jäävät hyvin paikallisiksi”.

Kyseisen kullanhuuhdontalupahakemuksen osalta Metsähallitus viittaa edellä mainittuun korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen. Metsähallitus toteaa kuitenkin, että kaikkien Saariselkä-Kuttura-Ivalojoki - alueen kullanhuuhdontalupa-alueiden yhteisvaikutuksia saamelaiskulttuurin harjoittamiselle Metsähallituksen Luontopalvelut ei pysty saatavilla olevilla tiedoilla arvioimaan.

3) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Inarin kunnalle 21.1.2020
Inarin kunnan lausunto 24.1.2020

Hakemuksen osalta ei voimassa olevien kunnallisten kaavojen ole huomautettavaa.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin ELY-keskukselle 21.1.2020
Lapin ELY-keskuksen lausunto 18.2.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskuksen lausuntoa yllämainituista Hangasojan kulta OY:n kullanhuuhdontalupahakemuksista. Koska hakijana on sama taho ja alueet liittyvät toisiinsa Lapin ELY -keskus antaa hakemuksista yhteisen lausunnon.

Alueet sijaitsevat Selperinojan alueella Inarin kunnassa. Alueiden yhteispinta-ala on n. 20,6 hehtaaria. Alueilla ei ole ympäristölupaa. Toimintaa tehdään hakemuksen mukaan konekaivuna ja suunniteltu maankäyttö on jokaisella alueella enintään 20 000 m³ vuodessa.

Kaikki alueet sijaitsevat Hammastunturin erämaa-alueella. Aurinko nousee HL2019:0035 sekä Puiden siimes HL2019:0036 sijaitsevat kokonaan Hammastunturin erämaa Natura 2000 - alueella (FI1300203). Vihreät kunnaat HL2019:0037 alueesta noin 0,3 hehtaaria on Natura-alueen sisällä.

Haettavana olevilla kullanhuuhdonta-alueilla ei Hertta-rekisterin Eliöt-tietokannan mukaan (SYKE) ole luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja tai petolinnun pesäreviirejä. (tilanne 4.2.2020)

Alueilta ei kaikilta osin ole tehty ympäristöhallinnon toimesta systemaattisia uhanalaisinventointeja, vaan tiedot perustuvat otantaluonteisiin inventointeihin ja kasviharrastajien ilmoittamiin esiintymätietoihin. Näin ollen alueilla saattaa olla uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymiä, jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa.

Mikäli alueilta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhdontatoiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista. Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyypiesiintymät on rajattava huuhdonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Kullanhuhdonta-alueen Rinnekulta 2 HL2014:0042 alapuolelle Selperinojaan määritetyn purkupisteen valuma-alue on noin 472 ha. Valuma-alueeseen sisältyy tällä hetkellä noin 74 hehtaaria eri vaiheissa olevaa kullanhuhdonta-aluetta. Alueiden pinta-ala on noin 15,6 % valuma-alueesta.

Edellä mainitut seikat huomioiden Lapin ELY-keskus ei näe estettä kullanhuhdontaluvan myöntämiseksi. Koneellinen kullanhuhdonta vaatii kuitenkin ympäristöluvan ja Lapin ELY-keskus ottaa ympäristöluvan hakemusvaiheessa kantaa luvan myöntämisen edellytyksiin.

Koneellista kullankaivuuta ei saa aloittaa ennen kuin ympäristölupa on myönnetty ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on myöntänyt kullanhuhdontaluvan ja päätökset ovat lainvoimaisia tai lupa toiminnan aloittamiseen myönnetään muutoksenhausta huolimatta

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 21.1.2020
Saamelaiskäräjien lausunto 20.2.2020

Saamelaiskäräjät viittaa kullanhuhdontalupahakemusten HL2019:0035, HL2019:0036 ja HL2019:0037 osalta Saamelaiskäräjien 5.12.2016 antamaan yhteislausuntoon kullanhuhdontalupahakemuksista HL2011:0031, HL2011:0050, HL2012:0025 ja HL2012:0077, HL2011:0057, HL2015:0008, HL2011:0046, HL2011:0026, HL2015:0011, HL2015:0014, HL2015:0014 sekä muista vireillä olevista ja vastaavista kullanhuhdontaluvista Ivalojokeen laskevien Sota-, Uijem- ja Kyläjokien sekä niihin laskevien haarojen varsilla.

Saamelaiskäräjien lausunta 5.12.2016:

Johdanto

Saamelaiskäräjät esittää Ivalojokeen laskevien Sota-, Uijem- ja Kyläjokien sekä niihin laskevien haarojen varsilla harjoitettavaa kullanhuhdontatoimintaa koskevassa lausunnossaan näkemyksensä siitä, 1) millaisia vaikutuksia kullanhuhdontatoiminnasta (ml. otsikossa mainitut lupahakemukset sekä muut vireillä olevat ja vastaavat lupahakemukset) ko. alueella aiheutuisi saamelaisten perustuslaillisille oikeuksille ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, 2) tulisiko näiden vaikutusten valossa kullanhuhdontatoiminnalle myöntää lupia, sekä 3) voidaanko vaikutuksia poistaa lupamääräyksin.

Saamelaiskäräjät vastustaa kullanhuhdontalupien (sekä otsikossa mainittujen että muiden vireillä olevien) myöntämistä ko. alueelle, koska lupahakemuksissa kuvatussa toiminnasta

yhdessä alueen muun kullanhuuhdontatoiminnan sekä alueen muiden käyttömuotojen (erityisesti metsätalous) kanssa aiheutuisi jäljempänä esitetyn tavoin kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtien tarkoittamaa olennaista heikennystä saamelaisten edellytyksiin harjoittaa alueella perinteisiä saamelaiselinkeinoja - erityisesti poronhoitoa ja kalastusta -, sekä huomattavaa haittaa poronhoidolle, joita ei voida lupamääräyksiin poistaa. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan lupaa ei tule myöskään poronhoitolain 2 §:n 2 momentin perusteella myöntää luvan mukaisesta toiminnasta poronhoidolle aiheutuvan huomattavan haitan vuoksi.

Vireillä olevat kullanhuuhdontalupahakemukset lupaharkinnassa
Kaivosviranomaisen näkemyksen mukaan vireillä olevia kullanhuuhdontalupahakemuksia, joista kaivosviranomaisen mukaan valtaosa on jatkohakemuksia voimassa oleville luvulle tai ”hakija on harjoittanut alueella saman laatuista kullanhuuhdontaa aikaisemminkin”, ei voida ottaa lupaharkinnassa huomioon, koska ”ne eivät vaikuta millään tavalla maankäyttöön” (saamelaiskäräjälain 9 §:n mukainen neuvottelu 28.11.2016). Tällainen tulkinta on vastoin kaivoslain velvoitteita, sillä sekä kaivoslain 38 § että 50 § edellyttävät, että käsiteltävän kullanhuuhdontaluvan sekä alueen läheisyydessä olevien voimassa olevien vastaavien lupien (38 §) lisäksi lupaharkinnassa selvitetään ja otetaan huomioon vastaavat luvat (50 §) tai alueen muut käyttömuodot (sekä 38 ja 50 §) sekä niiden yhteisvaikutus (50 § 1 momentin 1 kohta). Yleisten laintulkintasääntöjen mukaan lakia on tulkittava siten, että kulloinkin kyseessä oleva tulkinta vastaa lain tarkoitusta sekä mahdollisimman hyvin muuta ympäröivää lainsäädäntöä, eikä ole ristiriidassa perustuslain kanssa. Näin ollen kaivoslakia on tulkittava ottaen huomioon lain tarkoitus ja muu lainsäädäntö (tässä erityisesti perustuslaki, saamelaiskäräjälaki, erämaalaki ja poronhoitolaki). Saamelaisten alkuperäiskansaoikeudet on turvattu perustuslaissa (perustuslain 17.2 §, 22§). Kaivoslain 1 §:n 4 momentissa erikseen todetaan, että kaivoslaissa tarkoitettu toiminta sovitetaan yhteen saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana turvataan. Hallituksen esityksessä lisäksi edellytetään, että kaivoslakia tulkitaan ja sovelletaan siten, että em. oikeudet turvataan (HE 273/2009 vp, s. 70, 1 § 4 momentin yksityiskohtaiset perustelut). Kaivoslaissa viitataan myös mm. poronhoitolakiin, jonka 2.2 § kieltää erityisesti poronhoitoon varatun maan käyttämisen sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Kaivosviranomaisen tulkinta lupaharkinnassa huomioon otettavista maankäyttömuodoista ei vastaa kaivoslain sisältöä. Tulkinta lisäksi estää kaivoslain (ml. siinä säädetyn saamelaiskulttuurin heikentämiskiellon) tarkoituksen toteutumisen ja synnyttää ristiriidan kaivoslain ja muun lainsäädännön välille. Tulkinta vaarantaa myös saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksien turvaamistavoitteen toteutumisen ja on siten ristiriidassa perustuslain kanssa. Kaivoslain säännöksillä ei ole mahdollista sivuuttaa muuta lainsäädäntöä (HE 273/2009 vp, s. 72, 3 §:n yksityiskohtaiset perustelut). Kullanhuuhdontatoiminnan luonteen vuoksi kullanhuuhdontatoiminnasta syntyvät vaikutukset eivät rajoitu kullanhuuhdontaluvan voimassaoloaikaan, vaan vaikutukset kumuloituvat ja niiden vaikutus ympäristöön ja siten saamelaisten oikeuteen ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja

kulttuuriaan jatkuvat pitkään kullanhuuhdontatoiminnan loppumisen jälkeenkin. Yhteisvaikutuksia arvioitaessa on joka tapauksessa otettava huomioon vireillä olevat luvat, jotka koskevat alueita, joilla jo on harjoitettu kaivutoimintaa riippumatta siitä, onko kysymys esimerkiksi aiemmin voimassa olleen luvan uusimisesta vanhalle vai luvasta uudelle toimijalle. Lupien myöntämisessä kokonaan uusille alueille taas tulisi arviointi suorittaa erityistä huolellisuutta noudattaen ja ottaen huomioon kyseessä olevan alueen kaikki muu maankäyttö. Yksittäisellä alueella vallitsevien maankäyttömuotojen yhteisvaikutusten arviointia ei siten tule rajoittaa sen perusteella, onko kyse voimassa olevasta luvasta vai ei. Muunlainen tulkinta olisi kaivoslain 38 ja 50 §:ien tarkoituksen vastainen.

Hakemusten keskeinen sisältö ja alueen kullanhuuhdontatoiminta

Kullanhuuhdonta-alueet sijaitsevat Inarin kunnassa, Ivalojokeen laskevien Sota-, Uijem- ja Kyläjokien sekä niihin laskevien haarojen varsilla, Hammastunturin erämaa-alueella. Kullanhuuhdonta-alueet sijaitsevat saamelaiskäräjälain 4 §:ssä tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella, jossa saamelailla on kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto (perustuslaki 121 § 4 mom.). Lisäksi kullanhuuhdonta-alueet sijaitsevat poronhoitolain 2.2 §:n mukaisella erityisesti poronhoitoon varatulla alueella, jossa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Alue kuuluu Hammastunturin paliskunnan yhden siidan (ns. Kutturan siidan, joka muodostuu viidestä poroperheestä) alueeseen, joka hoitaa porojaan Ivalojoen eteläpuolisella, Sallivaaran, Lapin ja Ivalon paliskuntien raja-aitoihin ulottuvalla alueella. Kullanhuuhdonta-alueet sijaitsevat lisäksi Kutturan siidan porojen ainoalla talvilaidunalueella, sillä alueella on harjoitettu ja harjoitetaan edelleen voimakasta metsätaloutta. Talvella porot kaivavat Sota- ja Uijemjokien kuivia jokitorämäkankaita ja kuruja varpuja ja jäkäliä syödäkseen.

Haetut luvat ovat pääosin jatkolupahakemuksia lapiokaivulle alueille, joilla kaivosviranomaisen ilmoituksen mukaan on harjoitettu saman laajuista kullanhuuhdontatoimintaa hakijoiden toimesta aiemminkin. Hakemusten vuotuinen kaivumäärä vaihtelee 6 m³ ja 50 m³, pinta-ala 2,2 ja 6,9 ha ja haettu lupa-aika 3 ja 10 vuoden välillä.

Ottaen huomioon kullanhuuhdonta-alueiden sijainti ja aluetta koskevat em. käyttörajoitukset, sekä kaivoslain 34 §:n, 38 §:n ja 50 §:n 1 ja 3 kohtien vaatimukset olisi hakijoiden tullut hakemuksessaan arvioida toimintansa vaikutuksia saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksiin. Luvanhakijoiden olisi kultanhuuhdontalupaa hakiessaan näytettävä toteen, ettei toiminnasta aiheudu sellaista haittaa, joka muodostaisi luvan myöntämisen esteen. Saamelaiskäräjien arvion mukaan toiminnasta aiheutuu yhdessä muiden käyttömuotojen (muut kultanhuuhdontaluvat ja -hakemukset sekä metsätalous) kanssa olennaista heikennystä saamelaisten edellytyksiin harjoittaa saamelaisten kotiseutualueella perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää

saamelaiskulttuuria (ks. alla) sekä huomattavaa haittaa poronhoidolle, minkä vuoksi hakemuksia on pidettävä tältä osin puutteellisena, eikä lupia voida myöntää.

Toiminnan vaikutukset saamelaiskulttuuriin

Vaikutukset saamelaiseen poronhoitoon

Hammastunturin paliskunnan kokonaispinta-ala on kaivosviranomaisen ilmoituksen mukaan noin 252000 ha. Kaivosviranomaisen toimittaman lausuntopyyntö (23.11.2016) mukaan Hammastunturin paliskunnan alueelle sijoittuu 39 kpl kullanhuhdontaan oikeuttavia lupia (yht. noin 195 ha), sekä 43 kpl vireillä olevia lupahakemuksia (kaivosviranomaisen tilannekatsaus 28.11.2016). Hammastunturin paliskunnan alueella harjoitettava kullanhuhdonta toiminta keskittyy kuitenkin yhden siidan/tokkakunnan (5 perhettä), eikä koko paliskunnan alueelle. Kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtien mukaisten luvan myöntämisen esteiden arvioinnissa kullanhuhdonta toiminnan vaikutusten arviointi suhteessa paliskunnan kokonaispinta-alaan johtaisikin väistämättä vääriin johtopäätöksiin, sillä kullanhuhdonta toiminta Hammastunturin paliskunnassa ei jakaudu koko 252 000 ha alueelle. Näin ollen, jotta kaivoslain 1, 38 sekä 50 §:ssä asetetut velvoitteet täyttyisivät lupaharkinnassa, kullanhuhdonta toiminnan sekä alueen muiden käyttömuotojen yhteisvaikutuksia poronhoitoon ei voida arvioida ainoastaan paliskuntatasolla. Sen sijaan lupaharkinnassa tulee kiinnittää huomiota sekä ko. alueen siidan että koko paliskunnan edellytyksiin harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeino- ja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria (tässä erityisesti poronhoitoa), ottaen huomioon ao. siidan harjoittamisedellytykset ja niissä mahdollisesti tapahtuvien muutosten vaikutus koko paliskunnan edellytyksiin harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria.

Kullanhuhdonta toiminta keskittyy pääosin Sota- ja Uijemjokien sekä niihin laskevien ojen/purojen varsille, noin 25 neliökilometrin laajuiselle alueelle. Sota- ja Uijemjokien alueella on Kutturan siidan poronhoidolle keskeinen merkitys: Sotajoen poroerotusaita johdin- ja syöttöaitoineen (joita pitkin porot kuljetetaan erotusaitaan), jossa siida käsittelee poronsa, sijaitsee kullanhuhdonta-alueen välittömässä läheisyydessä kullanhuhdonta toiminta ulottuu johdinaidan suulle saakka. Sotajoen poroerotusaita on käytössä sekä kesäisin, syksyisin että talvisin. Kullanhuhdonta-alue (kokonaisuutena) sijaitsee lisäksi Kutturan siidan ainoalla, jäljellä olevalla talvilaidunalueella ja erityisesti Sota- ja Uijemjokien rantatormät ovat korvaamattomia siidan porojen ravinnonsaannille talvella. Sota- ja Uijemjokien alueen merkitys porojen talviravintoalueena on korvaamaton, koska alueella ei ole säilynyt vanhoja luppometsiä ja jäkäläkankaita voimakkaan metsätaloustoiminnan vuoksi. Alueella poroja hoitavaan siidaan kuuluvan Jarmo Haatajan mukaan porojen kuljetus on vaikeutunut sekä talviravinnon saatavuus heikentynyt kullanhuhdonta toiminnan vuoksi (henk. koht. tiedonanto 9.-10.11.2016). Kaivosrekisterin karttapalvelun (25.11.2016) mukaan Sota- ja Uijemjokien sekä niihin laskevien sivuhaarojen alueelle sijoittuu yhteensä 29 voimassa olevaa kullanhuhdontaan

oikeuttavaa lupaa sekä 48 vireillä olevaa lupahakemusta. Lisäksi Kyläjoen ja siihen laskevan haaran varrella on 4 voimassa olevaa kullanhuuhdantalupaa ja 3 lupahakemusta. Yhteensä Sota- ja Uijemjokien, noin 25 km² laajuiselle alueelle, kohdistuu siis kaivoslain mukaisia lupia ja lupahakemuksia yhteensä 77 kpl. Näistä 7 sisältyy sekä voimassaoleviin lupiin että vireillä oleviin hakemuksiin, koska hakija on hakenut jatkolupaa ennen voimassaolevan kullanhuuhdantaluvan päättymistä. Kullanhuuhdantaluvat (sekä voimassa ja vireillä olevat yhdessä) aiheuttaa Sota- ja Uijemjokien sekä niihin laskevien haarojen alueella kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtien tarkoittamaa olennaista heikennystä ja huomattavaa haittaa Kutturin siidan poronhoidolle: Mikäli kaivosviranomaisen myöntää kaikki haetut, vireillä olevat luvat, on esimerkiksi Sotajoki miltei koko pituudeltaan (alku- ja loppupään n. 3 km pituista osuutta lukuun ottamatta) kullanhuuhdontaikäytössä, eikä sen varsia voida enää hyödyntää porojen talvilaidunalueena. Myös porojen kuljettaminen Sotajoen erotusaitaan vaikeutuu entisestään ja voi jopa estyä, etenkin jos kullanhuuhdantalupia myönnetään Hammastunturin ja Ivalon paliskuntien väliaidan läheisyyteen (erityisesti mm. Annabellanojan, Moberginon ja Harrijoen alueelle): kullanhuuhdonta- ja kulkureittien käytön estyminen on johtanut siihen, että siidan porot voidaan kuljettaa Sotajoen erotusaitaan ainoastaan kullanhuuhdonta-alueen itäpuolelta Hammastunturin ja Ivalon paliskunnan väliaitaa pitkin tai Sota- ja Uijemjokien länsi- ja eteläpuolelta, jolloin kuljetusmatka kasvaa useita kymmeniä kilometrejä. Kullanhuuhdonta- ja kulkureittien käyttö Sota- ja Uijemjokien alueella on siten jo vaikeuttanut huomattavasti ja olennaisella tavalla Hammastunturin paliskunnan Kutturin siidan poronhoitoa. Koska ko. kuljetusreitit ovat kullanhuuhdonta- ja kulkureittien käyttöä varten ainoat jäljellä olevat kuljetusreitit kohti Sotajoen erotusaitaa kullanhuuhdonta- ja kulkureittien käyttöä varten, vaarana on, että Sotajoen erotusaidan käyttö estyy kokonaan, mikäli kaikki haetut luvat myönnetään. Sotajoen erotusaidassa käsitellään kaikki Kutturin siidan porot ja se on käytössä ympärivuotisesti. Kullanhuuhdonta- ja kulkureittien käyttöä varten ulottuu Sotajoen erotusaitaan saakka. Jatkolupia tai uusia kullanhuuhdantalupia ei voida siten Sota- ja Uijemjokien varsille tai niihin laskevien haarojen varsille enää myöntää, koska ne yhdessä alueen muiden käyttömuotojen (metsätalous) kanssa aiheuttavat kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdissa tarkoitetun luvan myöntämisen esteen. Kullanhuuhdonta- ja kulkureittien käyttöä varten (ml. voimassa sekä vireillä olevat luvat ja lupahakemukset) yhdessä muiden alueen käyttömuotojen (metsätalous) aiheuttavaa olennaista heikennystä alueen saamelaisten edellytyksiin harjoittaa alueella perinteistä saamelaista elinkeinoaan poronhoitoa ja huomattavaa haittaa poronhoidolle ei myöskään voida estää lupamääräyksin, koska ko. kuljetusreitit ovat ainoat jäljellä olevat kuljetusreitit kohti Sotajoen erotusaitaa. Kullanhuuhdonta- ja kulkureittien käyttöä varten ajallinen rajoittaminen tai lupa-alueiden pienentäminen ei poista ko. haittaa, sillä saamelaisessa poronhoidossa poro ei ole karjatuotannollinen eläin, joka on tottunut ihmiseen, vaan se laiduntaa vapaana luonnossa ja etenkin kesällä säikkyy ihmisiä ja ääniä. Näin ollen toimenpiteeksi porojen kulkureittien ja siten Sotajoen poroerotusaidan käytön turvaamiseksi ei riitä, että jokivarteen jätetään pieni alue tätä varten ja muu alue annetaan kullanhuuhdonta- ja kulkureittien käyttöön.

Kullanhuuhdontatoiminta (ml. voimassa sekä vireillä olevat luvat ja lupahakemukset) Kutturin siidan ainoalla talvilaidunalueella aiheuttaa lisäksi kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdissa tarkoitettujen lupien myöntämisen esteen, koska se heikentää merkittävästi Kutturin siidan porojen talviravinnon saatavuutta. Kullanhuuhdontatoimintaa harjoitetaan siidan porojen ainoalla talvilaidunalueella; alueen voimakkaan metsätaloustoiminnan sekä laajojen suoalueiden vuoksi porojen talvilaidunalueet rajoittuvat jokien, erityisesti Sota- ja Uijemjokien, varsille. Kullanhuuhdonnalla, erityisesti koneellisella, on tutkimusten mukaan suoria ja pitkäaikaisia negatiivisia vaikutuksia alueen luontotyyppisiin, kasvillisuuteen ja lajistoon - kullanhuuhdonnan on todettu edistävän alkuperäisten lajien korvautumista kulttuurivaikutteisille pihaille ja tienvarsille ominaisilla lajeilla, erityisesti tehokkaasti leviävillä pioneerilajeilla (Lapin ELY-keskus & Metsähallitus 2009). Tutkimusten mukaan kasvillisuuden palautuminen ennalleen kullanhuuhdontatoiminnan jälkeen kestää useita kymmeniä vuosia (esimerkiksi Luttojoen varrella kasvillisuus ei ole edelleenkään palautunut 1800-luvun lopun kullankaivun jäljiltä), joten talviravinnon saatavuudessa kullanhuuhdontatoiminnasta aiheutuvat muutokset ovat erittäin pitkäikäisiä. Esimerkiksi Lemmenjoen kansallispuistossa tehdyn tutkimuksen mukaan alueen alkuperäiset luontotyypit ja kasvillisuus tuhoutuvat kokonaan ja paikallinen lajisto ja kasvillisuus muuttuvat pysyvästi koneellisessa kullanhuuhdonnassa, eivätkä konekaivetut alueet vielä kymmenenkään vuoden jälkeen maisemoinnista muistuta luonnontilaista maisemaltaan, luontotyypiltään eikä lajistoltaan. Sen sijaan niin luontotyyppi, kasvillisuus kuin maisemakin olivat edelleen kulttuurivaikutteisia ja vastasivat tyyppiltään lähinnä maa-aineksen ottoalueita. (Lapin ELY-keskus & Metsähallitus 2009: 57-59.) Vaikka kyseessä ei ole koneellinen kullankaivu, Sota- ja Uijemjokien alueelle kohdistuu merkittävä määrä kullanhuuhdontalupia ja -hakemuksia, joiden yhteisvaikutukset saamelaiselle poronhoidolle, ottaen huomioon alueen merkitys Kutturin siidalle, ovat merkittävät kaivutavasta riippumatta. Lisäksi on huomioitava, että kaivoslain muutokset ovat mahdollistaneet myös lapiokaivuluvissa entistä suurempien maamäärien käsittelyn lupien voimassaolon aikana. Talvilaidunalueilla kullanhuuhdonnan vaikutukset ovat vieläkin pitkäikäisempiä, sillä esimerkiksi jäkälän kasvu on erittäin hidasta ja siten koneellisesta kullanhuuhdonnasta johtuvia laidunmenetyksiä voidaan pitää pysyvinä.

Mikäli Kutturin siidan porojen talviravinnon saatavuus kullanhuuhdontatoiminnan vuoksi entisestään heikkenee, on siidan joko siirryttävä ruokintaan tai perinteiseltä alueeltaan pohjoisemmaksi muiden Hammastunturin paliskunnan siidojen alueille. Vastaavasti siirtyminen muiden siidojen alueelle johtaisi laidunten kulumiseen ja poronhoidon harjoittamisedellytysten heikkenemiseen paliskunnan muilla alueilla, jolloin osa poroperheistä joutuisi väistämättä lopettamaan elämäntapansa. Saamelaisen poronhoidon jatkuvuus alueella edellyttää, ettei siida joudu menettämään lisää laidunalueitaan. Esimerkiksi Sotajoen osalta tilanne olisi kaikkien haettujen lupien myöntämisen jälkeen se, että Sotajoella olisi 54 voimassaolevaa kullanhuuhdontalupaa, noin 16 km pituisella jokiosuudella, joissa ainakin yhdeksällä harjoitettaisiin koneellista kullanhuuhdontaa.

Ainoastaan Sotajoen alku- (n. 2,5 km pituinen osuus) ja loppupää (n. 3 km pituinen osuus) jäisivät kullanhuuhdontatoiminnan ulkopuolelle, ja siten porojen talvilaidunalue- ja kuljetuskäyttöön. Mikäli porot eivät enää pääsisi ylittämään Sotajokea, menettäisi siida/tokkakunta n. 16 km² kokoisen laidunalueen kullanhuuhdontatoiminnan vuoksi. Ruokkimiseen siirtyminen johtaisi siten perinteisen saamelaisen poronhoidon loppumiseen alueella, koska saamelainen poronhoitoperinne muuttuisi ja poronhoidosta tulisi kannattamatonta. Poronhoidolla on keskeinen merkitys alueen saamelaisille, sillä poronhoidon käytänteiden avulla saamen kieli, kulttuuri ja perinteinen tieto siirtyvät sukupolvelta toiselle. Porosta saadaan myös pääosa saamen käsityöissä tarvittavasta materiaalista. Mikäli poronhoidon harjoittamisedellytykset alueella katoavat kullanhuuhdontatoiminnan vuoksi, katoaa poronhoidon myötä vähitellen myös alueen saamelainen kulttuuri ja kieli.

Tässä yhteydessä Saamelaiskäräjät haluaakin muistuttaa, että kaivoslain 1 §:n mukaan lain tarkoituksen toteuttaminen edellyttää yleisten ja yksityisten etujen turvaamista ottaen erityisesti huomioon:

- 1) kaivostoiminnan harjoittamisen edellytykset;
- 2) kiinteistöjen omistajien ja yksityisten haitankärsijöiden oikeusasema;
- 3) toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön sekä luonnonvarojen säästävä käyttö.

Tässä yhteydessä esimerkiksi kohdan 2. haitankärsijöiden oikeusaseman huomioon ottaminen tarkoittaa lähtökohtaisesti sitä, etteivät toiminnasta muille alueen käyttäjille aiheutuvat haitat saa toiminnan seurauksena kasvaa suhteettoman suuriksi toiminnasta saatavaan hyötyyn nähden. Lupaviranomaisen on KHO:n ratkaisukäytännön (KHO 1999:14) mukaan lisäksi otettava huomioon YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (KP-sopimus), perustuslain 17 §:n 3 momentti ja poronhoitolain 2 §:n 2 momentti kaivoslainsäädännön mukaisia viranomaispäätöksiä tehtäessä (HE 273/2009 vp: 203). KP-sopimuksen 27 artiklan mukaan kansallisiin, uskonnollisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvilta henkilöiltä ei saa muun ohessa kieltää oikeutta yhdessä muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan. Artiklassa tarkoitettu kulttuurikäsite kattaa myös saamelaiskulttuuriin olennaisena osana kuuluvan poronhoidon sekä kalastuksen. (HE 273/2009 vp: 203). KP-sopimuksen toimeenpanoa valvovan YK:n ihmisoikeuskomitea on linjannut, että erilaiset luontoympäristöön vaikuttavat hankkeet saamelaisten kotiseutualueella, kuten kaivostoiminta, hakkuut ja muut vastaavat toimet, jotka sellaisenaan eivät muodostaisi KP-sopimuksen 27 artiklan loukkausta, saattavat kuitenkin olla yhteisvaikutuksiltaan sellaisia, että ne heikentävät olennaisesti tai estävät saamelaisia nauttimasta omasta kulttuuristaan. Harkittaessa rikkooko toimenpide 27 artiklaa, tulee ottaa huomioon aiempien ja muiden suunniteltujen toimenpiteiden vaikutus. YK:n ihmisoikeuskomitean mukaan (KP-sopimus) 27 artikla merkitsee muun muassa velvollisuutta taloudellisten toimenpiteiden suunnittelemiseen ja toteuttamiseen siten, että saamelaisten elinkeinojen, kuten poronhoidon, taloudellinen kannattavuus säilyy (HE

214/2013 vp: 112). Ottaen huomioon kullanhuuhdonnasta alueen saamelaiselle poronhoidolle aiheutuvat merkittävät haitat ja vastaavasti yksittäisille toiminnanharjoittajille aiheutuvat hyödyt, ei kullanhuuhdontalupia voida myöntää intressivertailun perusteella. Mikäli paliskunta joutuu edelleen luopumaan vähäisistä jäljelle jääneistä laidunalueistaan, siidan laidunkiertojärjestelmä murentuu, eikä laidunten kantokyky kykene enää ylläpitämään alueen saamelaisten elintapaa ja kulttuurimuotoa, poronhoitoa. Ottaen huomioon Sota- ja Uijemjokien ja niihin laskevien haarojen varsilla voimassa ja vireillä olevat kaivoslain mukaiset luvat ja lupahakemukset (yht. 77 kpl) - puhumattakaan niiden vaikutusalueista tai metsätalouden aiheuttamista haitoista poronhoidolle - on selvää, että saamelaiselle poronhoidolle aiheutettu olennainen haitta on jo saavutettu, eikä kullanhuuhdontalupia voida enää myöntää ko. alueelle. Saamelaiskäräjät vastustaa sekä nyt lausuttavana että vastaavien vireillä olevien kullanhuuhdontalupahakemusten myöntämistä, koska kullanhuuhdonta-alueiden toiminta Sota- ja Uijemjokien sekä niihin laskevien haarojen varsilla yhdessä alueen muun kullanhuuhdonta-alueiden toiminnan sekä alueen muiden käyttömuotojen kanssa (metsätalous) aiheuttaisi kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtien tarkoittamaa olennaista heikennystä saamelaisten edellytyksiin harjoittaa alueella perinteistä elinkeinoaan poronhoitoa sekä huomattavaa haittaa poronhoidolle, joita ei voida lupamääräyksin poistaa. Kullanhuuhdonta-alueiden pienentäminen tai toiminta-ajan rajoittaminen tai ajallinen siirtäminen eivät poista kullanhuuhdonta-alueiden toiminnasta, ottaen huomioon erityisesti metsätaloudesta aiheutuvat vaikutukset, aiheutuvia negatiivisia yhteisvaikutuksia ja riitä turvaamaan siidan poronhoidon harjoittamisedellytyksiä alueella. Ottaen huomioon kullanhuuhdonta-alueen sijainti ja merkitys alueen saamelaisille sekä kullanhuuhdonna arvioidut yhteisvaikutukset alueen saamelaiskulttuurille ja poronhoidolle, olisi kullanhuuhdontalupien myöntämistä pidettävä myös perustuslain 17.3 §:n sekä YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (KP-sopimus) artiklan 27 vaatimusten vastaisena. Saamelaiskäräjät vastustaa kullanhuuhdontalupien (ml. lausuttavana olevat ja muut vireillä olevat lupahakemukset) myöntämistä em. syistä ja katsoo, ettei olennaista haittaa voida estää lupamääräyksin kullanhuuhdonta-alueen sijainnista ja alueen merkityksestä johtuen.

Vaikutukset saamelaiseen kalastukseen

Sota-, Uijem- ja Kyläjoilla on lisäksi merkitystä alueen saamelaisten edellytyksille harjoittaa perinteistä elinkeinoaan kalastusta: Sekä Sotajoki, johon Uijemjoki laskee, Kyläjoki että myös Ivalon paliskunnan alueella sijaitseva Palsioja, jonne keskittyy vastaavasti Ivalon paliskunnan alueella tapahtuva kullanhuuhdonta-alueiden toiminta, laskevat Ivalojokeen. Ivalojoki, kuten myös Lemmenjoen kullanhuuhdonta-alueen vesistöt, laskevat edelleen Inarijärveen. Inarin alueen saamelaiseen kulttuuriin kuuluu olennaisesti poronhoidon, käsityön ja keräilyn ohella myös kalastus. Kala on tärkeä osa saamelaisten ruokataloutta ja kalastus osa saamelaisten monielinkeinollista kulttuurimuotoa. Inarijärven merkitys inarinsaamelaisten kulttuurille on keskeinen.

Ivalojoella on erittäin merkittävä rooli saamelaisten kalastusmahdollisuuksien turvaamisessa, sillä Ivalojoen on Inarijärven vaeltavan taimenen tärkein lisääntymisjoki. Inarijärven taimenkannasta noin 70 % on peräisin Ivalojoen vesistöä (RKTL 2010). Vaeltavan taimenen lisääntymisalue ulottuu Ivalojoen pääuomassa Hammastunturin erämaa-alueen läpi Lemmenjoen kansallispuiston alueelle. Taimenen osalta jokainen sivupuro aina latvoille asti turvaa Ivalojoen alkuperäisen taimenkannan olemassaolon. (Metsähallituksen lausunto Pohjois-Suomen ympäristölupavirastolle 20082). Ivalojoen alaosa, johon Sotajoki ja sen valuma-alue sekä Palsioja kuuluvat, on taas tärkeää Inarijärvestä nousevan pohjasiian kutualue. (Metsähallitus 2012: 3.)

Keskeinen ongelma kullanhuuhton negatiivisten vesistövaikutusten ennaltaehkäisemisessä ja siten vedenlaadun, luonnon monimuotoisuuden sekä saamelaisten kalastusmahdollisuuksien turvaamisessa Ivalojoen ja sen sivu-uomien ja edelleen koko Inarijärven vesistön alueella on ajantasaisen, kattavan ja luotettavan tiedon puuttuminen vesistöjen tilasta. Ivalojoen varrella harjoitetaan intensiivisesti kullanhuuhtontaa, eikä kullanhuuhton vaikutuksia Ivalojoen ja sen sivu-uomien veden laatuun ja edelleen kalastoon ja muuhun eliöstöön sekä kuinka pitkälle vaikutukset ulottuvat ole tutkittu Sotajoella vuosina 2005 ja 2010 tehtyä kalastotarkkailua lukuun ottamatta. Ympäristönsuojelulaki toki velvoittaa ympäristölupavolliset toiminnanharjoittajat (ts. koneellisen kullanhuuhton harjoittajat) tarkkailemaan toimintansa vaikutuksia veden laatuun ja ympäristöön (YSL 8 § 3 kohta), mutta laajempaa vedenlaatuselvitystä ei Ivalojoen ja sen valuma-alueella ole toistaiseksi tehty.

Lisäksi tilanteen alueilla, joissa kulta kaivetaan usealla kullanhuuhtonta-alueella lapiolla, tekee entistä ongelmallisemmaksi se, ettei vastaavaa veloitetta ympäristönsuojelulain nojalla aseteta lapiokaivajille: Lapiokaivussa ei yleensä kierrätetä vettä tai käytetä laskeutusaltaita, vaan huuhtontavesi valuu suoraan vesistöön (Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n Koneellisen kullankaivun yhteistarkkailuraportti Ivalojoen-Sotajoen alueelta 2011: 4), joten erillisten kullanhuuhtonta-alueiden yhteisvaikutukset vedenlaatuun voivat olla huomattavia. Tällainen tilanne on Sota- ja Uijemjokien alueella: Alueelle kohdistuu yhteensä 77 kpl kaivoslain mukaista kullanhuuhtontalupaa ja -hakemusta (joista 7 sisältyy sekä lupiin että hakemuksiin), joista valtaosassa harjoitetaan lapiokaivua. Näin ollen em. velvoite ei koske suurinta osaa alueen toiminnanharjoittajista. Sota- ja Uijemjoet laskevat edelleen Ivalojokeen, jonka vedenlaatua kuormittavat myös muiden Ivalojokeen laskevien vesistöjen varrella harjoitettava kullanhuuhtonta sekä mm. metsätalouden ja taajama-alueiden päästöt. Toki ympäristönsuojelulain 6 § sekä 7 § edellyttävät toiminnanharjoittajaa, riippumatta siitä, harjoittaako hän luvanvaraista toimintaa vai ei, (6 §) olemaan selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista sekä (7.1 §) järjestämään toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta tai sitä rajoitetaan, mutta varsinaisia lupamääräyksiä (toimenpiteitä) pilaantumisen ehkäisemiseksi ei aseteta, eikä niiden

toteuttamista valvota samalla tavalla kuin ympäristölupavelvollisten kohdalla. Lisäksi kaivoslain 24 § kieltää aiheuttamasta haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, merkittäviä muutoksia luonnonoloissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa ja vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kaivosviranomaisen ei toistaiseksi ole kuitenkaan asettanut konkreettisia lupamääräyksiä haitan todelliseksi ehkäisemiseksi, vaan edellyttänyt, että kullanhuuhtoja pitää kullanhuuhdonta-alueen ”sellaisessa kunnossa, että se täyttää jatkuvasti turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheudu” (ks. esim. HL2012:0077 koskeva päätös 22.5.2013). Kaivoslain 29 § velvoittaa toiminnanharjoittajaa saattamaan alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan, mutta vedenlaadun tai kalakantojen ennallistamiseen ei suoraan veloiteta. Kaivosviranomaisen lapiokaivuluvissa asettamaa vakuutta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten ei ainakaan toistaiseksi ole Saamelaiskäräjien tiedon mukaan käytetty vedenlaadulle ja kalakannoille aiheutuneiden haittojen korvaamiseksi.

Saamelaiskäräjät haluaa muistuttaa, että perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille ja että julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon. Kullanhuuhdonnalla on tutkittu olevan suoria ja pitkäaikaisia negatiivia vaikutuksia veden laatuun, vesistöjen pohjaeläimistöön, sekä kalastoon, erityisesti taimenkantaan. Kullankaivun vaikutuksia Lemmenjoen kansallispuistossa tehtyjen selvitysten mukaan kullanhuuhdonta on aiheuttanut vesistön rehevöitymistä, kuormitettujen alueiden lajiston monimuotoisuuden alenemista ja jokivesien vedenlaadun heikkenemistä – veden samentumista havaittiin n. 30 kilometrin päässä kullanhuuhdonta-alueiden alapuolella. Viimeksi kesällä 2016 tehtiin Lapin Ely-keskukselle lukuisia ilmoituksia veden samentumisesta kullanhuuhdonta-alueilla sekä Lemmenjoella että Ivalojoen vesistöalueella. Lemmenjoella muun muassa sameus- ja kiintoainepitoisuudet olivat tutkimuksen mukaan kaivutoiminnan vaikutusalueilla 10–50-kertaiset, raudan 2-30-kertaiset ja alumiinin 4-70-kertaiset luonnontilaisiin alueisiin verrattuna. Kullanhuuhdonnan on todettu heikentävän kalakantoja ja niiden monimuotoisuutta, sillä pohjan liettyminen tuhoaa lohikaloille sekä siialle ja harjukselle tärkeitä kutu- ja poikastuotantoalueita. Esimerkiksi Vaskojoen taimentuotanto on pienentynyt kullankaivun johdosta. Lemmenjoella kuormitettujen vesialueiden alumiinipitoisuudet olivat niin korkeita, että ne ylittivät kirjolohelle määritetyn LC50-arvon (pitoisuus, jossa 50 % koe-eläimistä kuolee) ja Metsähallitus on todennut, etteivät alueen jokivedet täytä enää talousvedelle asetettuja vaatimuksia. (Lapin ELY-keskus & Metsähallitus 2009.) Metsähallituksen mukaan kaivutoiminnan jatkuminen ja lisääminen vähentää kalakantojen monimuotoisuutta ja vaarantaa osaltaan alkuperäisten kalakantojen selviytymistä.

Ottaen huomioon, että 1) Sota- ja Uijemjokien alueelle kohdistuu yhteensä 77 kpl voimassa olevia ja haettuja kullanhuuhdontalupia, 2) ettei lapiokaivussa yleensä kierrätetä vettä tai käytetä laskeutusaltaita, vaan huuhdontavesi valuu suoraan vesistöön, sekä 3) ettei kaivosviranomainen ole toistaiseksi asettanut riittäviä lupamääräyksiä veden ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi (kaivoslain 24 ja 29 §) ja siten saamelaisten kalastusmahdollisuuksien turvaamiseksi kaivoslain 50 §:n mukaisesti, Saamelaiskäräjät katsoo, että kullanhuuhdontatoiminnasta ko. alueella yhdessä muiden alueen käyttömuotojen kanssa heikentää olennaisesti saamelaisten edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Tämän vuoksi Saamelaiskäräjät katsoo, ettei vireillä olevia ja vastaavia haettuja kullanhuuhdontalupia tule myöntää Sota- ja Uijemjokien sekä niihin laskevien haarojen varrella. Tästä syystä Saamelaiskäräjät lisäksi vastustaa myös Kyläjokeen laskevien haarojen varrelle kohdistuvia kullanhuuhdontalupahakemuksia; Kyläjoki laskee niin ikään Ivalojokeen. Saamelaiskäräjät haluaa muistuttaa, että Suomi on sitoutunut biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (BD-sopimus) tavoitteisiin biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä sekä näiden tavoitteiden entistä tehokkaampaan toimeenpanoon hidastaa merkittävästi vuoteen 2020 mennessä biologisen monimuotoisuuden häviämistä. Suomi on sitoutunut BD-sopimuksen artiklojen 8(j)3 ja 10(c)4 toimeenpanoon, ja siten perinteisen saamelaisen luonnonkäytön, kuten poronhoidon, keräilyn ja kalastuksen, edellytysten turvaamiseen. Saamelainen perinteinen luonnonkäyttö, kuten kalastus ja luonnonlaitumiin perustuva poronhoito, ylläpitää saamelaisten luonnon monimuotoisuuteen liittyvää perinteistä tietoa ja käytänteitä, joilla on merkitystä biologisen monimuotoisuuden suojelussa ja kestävässä käytössä. Em. tavoitteet on huomioitu kaivoslaissa: kaivoslain tarkoituksena on yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kaivostoiminnan edistämisen ohella turvata saamelaisten alkuperäiskansaoikeudet. Mikäli perinteisen saamelaisen luonnonkäytön edellytykset heikkenevät kullanhuuhdonnan myötä, katoaa myös saamelaisten luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvä perinteinen tieto, jolla on tunnustettu olevan suuri merkitys luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön turvaamisessa. Kullanhuuhdonnan mahdollistaminen saamelaisen perinteisen luonnonkäytön, ml. poronhoidon, keräilyn ja kalastuksen, edellytysten kustannuksella olisi myös ristiriidassa kaivoslain tarkoituksen ja BD-sopimuksen sitoumusten kanssa.

Yhteenveto

Kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtien mukaan kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää, jos luvan mukainen toiminta 1) yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa olennaisesti heikentäisi saamelaisten kotiseutualueella edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria; 3) aiheuttaisi erityisellä poronhoitoalueella huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Saamelaiskäräjien arvion mukaan kullanhuudonta ko. alueella aiheuttaisi kaivoslain 50 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdissa tarkoitettua olennaista ja huomattavaa haittaa, jota ei Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan voida poistaa lupamääräyksin lupahakemuksen sijainti ja merkitys huomioon ottaen. Ottaen huomioon kullanhuudonta-alueen sijainti ja merkitys alueen saamelaisille sekä kullanhuudonnan edellä arvioidut vaikutukset alueen saamelaiskulttuurille (ml. poronhoidolle ja kalastukselle), olisi kullanhuudontalupien myöntämistä pidettävä myös perustuslain 17.3 §:n, poronhoitolain 2.2 §:n, YK:n KP-sopimuksen artiklan 27 vaatimusten sekä BD-sopimuksen sitoumusten vastaisena.

Saamelaiskäräjät vastustaa kullanhuudontalupien myöntämistä em. syistä ja katsoo, ettei olennaista haittaa voida estää lupamääräyksin kullanhuudonta-alueen sijainnista ja alueen merkityksestä johtuen.

Saamelaiskäräjien yhteislausunto koskee kaikkea kullanhuudontatoimintaa (ml. jo vireillä olevat sekä vastaavat kullanhuudontalupahakemukset) Ivalojokeen laskevien Sota-, Uijem- ja Kyläjokien sekä niihin laskevien haarojen varsilla. Saamelaiskäräjät säilyttää oikeutensa lausua vireille tulevista kullanhuudontaluvista myös erikseen, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi. Kullanhuudontatoiminta ko. alueella sijaitsee pääasiassa Hammastunturin erämaa-alueella. Erämaa-alueita perustetaan alueiden erämaaluonteeseen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja sen edellytysten kehittämiseksi (erämaalain 1.1 §). Rakentaminen kullanhuudonta-alueelle on kaivoslain 26 §:n 1 momentin mukaan lähtökohtaisesti kielletty, eikä sitä tule Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan sallia erämaalain tarkoitus huomioon ottaen.

6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseo Siidalle 21.1.2020
Saamelaismuseo Siidan lausunto 21.2.2020

Turvallisuus—ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseo Siidalta lausuntoa Hangasojan Kulta Oy kullanhuudontalupahakemuksista HL2019:0035 Aurinko nousee, HL2019:0036 Puiden siimes ja HL2019:0037 Vihreät kunnaat. Saamelaismuseo Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen.

Kullanhuudontalupahakemusalueet HL2019:0035-37 sijaitsevat Inarin kunnassa, Kutturantien ja Ivalojoen välissä sijaitsevalla Ristiinamoroston eli Multatunturin koillisosassa. Lupahakemusalue HL2019:0035 sijaitsee Selperinojan uoman molemmin puolin ja alueet HL2016:0036 ja HL2019:0037 sen länsipuolella ylempänä rinteessä. Selperinoja laskee Palsinojaan ja edelleen Ivalojokeen.

Kullanhuudontalupaa haetaan 4 vuodeksi koneelliselle kullankaivulle 7 + 6,8 + 6,8 ha alueille (yhteensä 20,6 ha). Vuosittainen kaivumäärä on kullakin alueella enintään 20 000 m³ eli yhteensä enintään 60 000 m³. Hakemuksessa on mukana kaivannaisjätteen

jätehuoltosuunnitelma. Hakijalla ei ole alueille voimassa olevaa ympäristölupaa. Lupahakemusalueelle kuljetaan olemassa olevaa metsäautotietä pitkin.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa lupahakemusalueet HL2019:0035-37 ovat Hammastunturin erämaa-aluetta Se 6515. Hammastunturin erämaa-alueen kehittämisperiaatteena on, että alueen erämaaluonne säilytetään, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen tarpeet-turvataan sekä kehitetään luonnon monipuolisen käytön edellytyksiä.

Lupahakemusalueet HL2019:0035-37 sijaitsevat saamelaisten kotiseutualueella ja on poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle. Alue on Ivalon paliskunnan poronhoitoaluetta.

Kulttuuriympäristö

Selperinojan alueella on suoritettu kulttuuriperintöinventointi syyskuussa 2017. Hakemusalueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähin tunnettu kiinteä muinaisjäänös on Zellberginoja, kullanhuuhdonnan jäännökset (muinaisjäänösrekisteritunnus 1000037187), joka sijaitsee min 50 m luoteeseen lupahakemusalueen HL2019:0035 pohjoispäästä, kohdassa P 7594696 / | 500681.

Selperinojan/Zellberginojan varrelta on vuoden 1981 kullanhuuhdontakohteiden inventoinnissa havaittu merkkejä vanhasta kullanhuuhdonnasta, muun muassa useita patorakennelmia.

Mikäli lupahakemusalueilta havaitaan merkkejä muinaisen ihmisen toiminnasta, kuten tulisijoja, kivirakennelmia tai pyyntikuoppia, työt on löytöpaikalla keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseumo Siidan arkeologille.

Saamelaismuseumo Siida toteaa, että yksittäisinä lupahakemusalueina HL2019:0035-37 eivät tässä laajuudessa uhkaisu alueen kulttuuriperintöarvoja. Palsinoja ja siihen laskevat ojat ja kurut muodostavat katkeamattoman voimassaolevien kullanhuuhdontalupa-alueiden ja lupahakemusalueiden ketjun, joka ulottuu Annabellanojalta aina Ivalojoen suulle saakka. Selperinojan uomaan, jossa lupahakemusalueet sijaitsevat, ja niiden eteläpuolella sijaitsevan Palsinojan sivuojan uomaan ja näiden ojien latvavesille on Kaivosrekisterin kartan mukaan (20.2.2020) osoitettu kahdeksan uutta kullanhuuhdontalupahakemusta ja yksi jatkolupahakemus. Yhdessä lupahakemusalueiden HL2019:0035-37 kanssa nämä alueet muodostavat lähes 70 hehtaarin laajuisen kullanhuuhdontalupa—alueen, josta suurin osa on uutta kullankaivualueutta.

Saamelaismuseumo Siida toteaa, että kullanhuuhdontalupahakemusalueiden kokonaisvaltaiselle tarkastelulle ja niiden maisemaan ja ympäristöön kumuloituvien

vaikutusten arvioinnille on tässä tapauksessa selkeä tarve: yksittäiset, pinta-alaltaan enintään 7 hehtaarin kokoiset lupahakemusalueet muodostavat suuren yhtenäisen alueen, lähes 70 ha ja kysymyksessä on alue, jossa ei ole aiemmin kaivettu kultaa. Ennenkuin kyseisiä Palsinojan sivu-uomien alueita aletaan luvittaa, 70 hehtaarin kokoisella alueella tulisi voida arvioida koneellisen kullankaivun kokonaisvaikutuksia alueen luonnonympäristöön, kulttuuriympäristöön ja maisemaan.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Kullanhuuhdontaan tarvitaan lainvoimainen kullanhuuhdentalupa tai lupapäätöksen yhteydessä kaivosviranomaisen antama kaivoslain 169 §:n mukainen täytöntöönpanolupa ennen toimenpiteiden aloittamista. Kullanhuuhdentalupahakemus ei oikeuta hakijaa tekemään alueella mitään toimenpiteitä, jotka eivät kuulu jokamiehenoikeuteen. Näin ollen hakemuksen vireilläolo ei oikeuta maankäyttöön eikä siten voi aiheuttaa haittaa saamelaiskulttuurille.

Lupamääräyksessä kullanhuuhdonta-alueen kunnossapidosta todetaan, että luvan mukaisesta toiminnasta ei saa aiheutua haitallisia ympäristövaikutuksia.

Kuten päätöksen liitteessä 3 todetaan, on kullanhuuhdontaan oikeuttavien lupien määrä ja sitä kautta toimintaan varatun alueen pinta-ala pienentynyt huomattavasti vuosien 2000 - 2017 välisenä aikana. Lisäksi liitteessä 3 selvitetään muuta maankäyttöä kyseessä olevalla lupa-alueella ja sen läheisyydessä.

Lausunnoissa esitetyt kaivosviranomaisen toimivaltaan kuuluvat seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 640 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Maksua määritettäessä on huomioitu maksuasetuksen mukaan peritty 20% ennakkomaksu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitus aika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille ja paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Pasi Molkoselkä, puh. 029 5052 133, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pasi Molkoselkä ja ratkaisut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

LIITTEET

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Kartta alueesta 1:10 000

Liite 3. Selvitys kullanhuhdontaluvan myöntämisen esteistä

Liite 4. Ohjeet vakuuden asettamiseen

Liite 5. Panttaussitoumus

TIEDOKSI

Lapin Ely-keskus

Ivalon paliskunta

Inarin kunta

Metsähallitus

Saamelaiskäräjät

Saamelaismuseo Siida

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinlaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

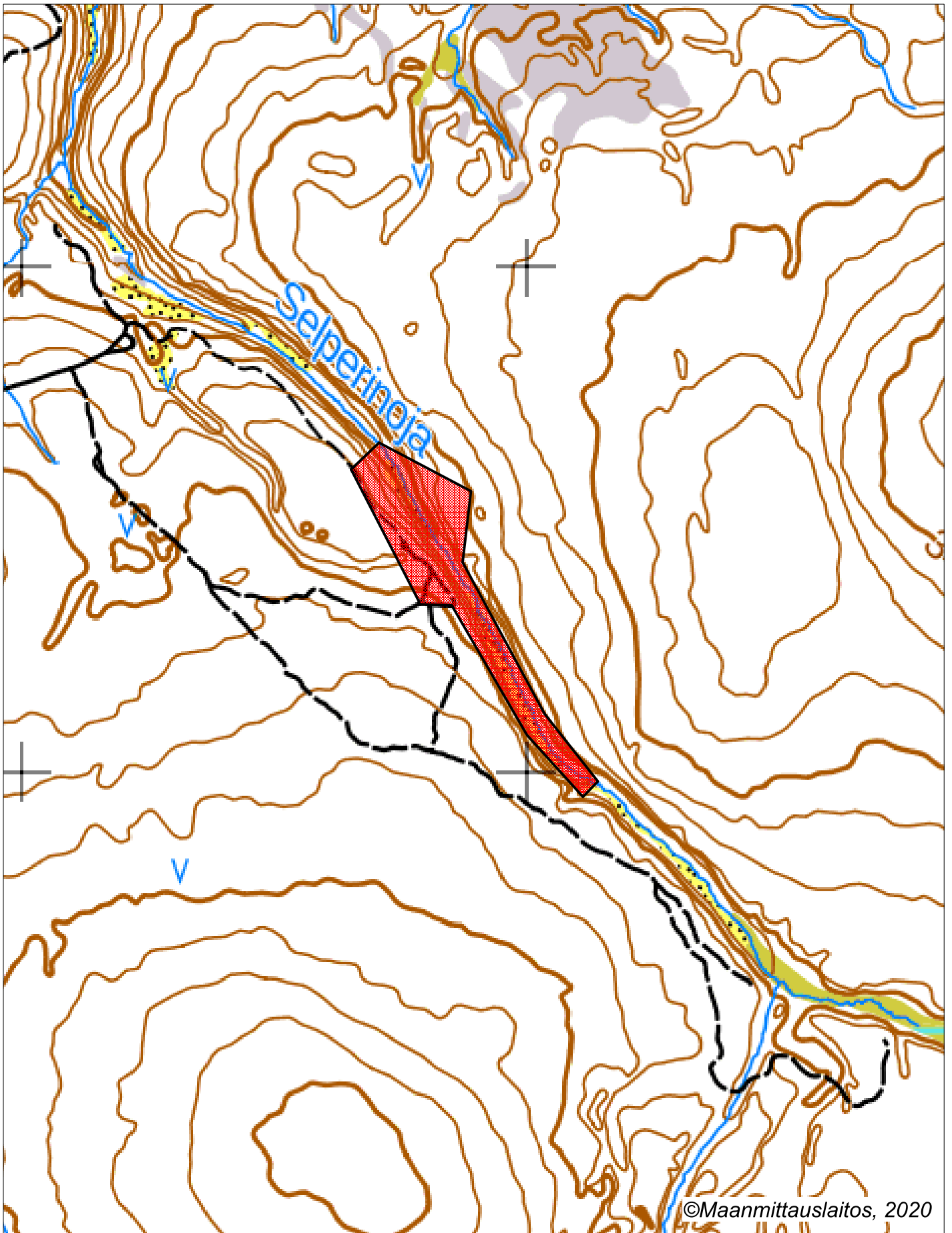
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

@oikeus.fi

Selvitys kullanhuhdontaluvan HL2019:0035 mahdollisista myöntämisen esteistä

Yleistä kullanhuhdonnasta

Kullanhuhdonta on ollut pienenevä maankäyttömuoto koko 2000-luvun ajan. Esimerkiksi vuonna 2000 kullanhuhdontaan oikeuttavia lupia on ollut voimassa yli 400, kun tällä hetkellä vastaava määrä on 279. Hakemuksia on vireillä 113. Hakemuksista 50 kpl on jatkohakemuksia tällä hetkellä voimassa oleville luville ja yhteensä 65 hakemusta on jatkohakemuksia hakemushetkellä voimassa olleille luville. Hakemuksista 31 kpl on jatkohakemuksia 30.6.2020 päättyville kaivospiireille (lähde: Kaivosrekisteri 9.6.2020)

Kullanhuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuhdontaa harjoitetaan.

Kullanhuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli tällaista toimintaa on suunniteltu lupa-alueella harjoitettavan, tulee toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomainen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Lupa-alueen kuvaus

Kullanhuhdontalupa-alue HL2019:0035 (7,0ha) sijoittuu Ivalon paliskunnan alueelle, Palsinojaan laskevan Selperinojan varteen, Metsähallituksen hallinnoimalle Hammastunturin erämaa-alueelle, Natura 2000-alueelle.

Ivalon paliskunnan kokonaispinta-ala on noin 286000 ha, Hammastunturin erämaa-alueen pinta-ala on 182231 ha ja Natura 2000-alueen pinta-ala on 154093 ha. Hammastunturin erämaa-alue on jaettu kahteen vyöhykkeeseen, syrjä vyöhykkeeseen ja retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen. Syrjävyöhykkeen, jonka pinta-ala erämaa-alueesta on noin 80%, yhtenä pääasiallisena tarkoituksena on saamelaiskulttuurin ja -poronhoidon turvaaminen. Kullanhuhdontalupahakemus sijoittuu retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Poronhoidon kannalta tärkeitä rakenteita tai tunnettuja laidunalueita ei sijaitse lupa-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä.

Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 139 kpl lainvoimaisia kullanhuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 595 ha. Näistä kyseisen lupa-alueen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu noin 82 ha, 19 kpl. Alueen lähistöllä olevat lupa-alueet ovat olleet pääsääntöisesti kullanhuhdontakäytössä vuosikymmenien ajan. Pinta-alallisesti noin 75 % voimassa olevista luvista luvan haltija on jo aiemmin omistanut oikeuden huuhtoa kultaa kyseisellä alueella. Alueen läheisyydessä on vireillä myös 9 kpl kullanhuhdontalupahakemuksia pinta-alaltaan noin 61 ha.

Luvan mukaisen toiminnan kuvaus

Alueella on tarkoitus harjoittaa koneellista kullankaivua. Vuotuinen kaivumäärä on suunniteltu olevan suurimmillaan enintään 20 000m³. Toimintaan tarvitaan kullanhuhdontaluvan lisäksi ympäristönsuojelulain mukainen lupa. Ympäristönsuojelulain mukainen toimivaltainen viranomainen on tässä asiassa Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Muut häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä

Alue on erämaalain (62/1991) mukainen erämaa-alue, jonka hoidossa ja käytössä on noudatettava hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Liite 3.

Koko Hammastunturin erämaa-alueella on 28 kpl vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia, joista 16 kpl liittyy porotalouteen. Kullanhuudonta-alueen läheisyydessä ei ole yhtään voimassa olevaa muuhun alueiden käyttömuotoon liittyvää sopimusta.

Yleisesti vuokra- ja käyttöoikeussopimuksista ja niiden myöntämisestä Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan seuraavaa:

Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen

- 1.) Metsähallitus jatkaa voimassa olevia käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia edellyttäen, että niiden käyttötarkoitus ei muutu erämaalain vastaiseksi.
- 2.) Metsähallitus voi luovuttaa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) mukaisia erityisen etuuden käyttöoikeuksia tukikohtan sijoittamista varten. Hakijan tulee täyttää rahoituslain kriteerit. Hakijan on oltava kuntalainen.
- 3.) Kalastuksen tai metsästyksen (muut kuin luontaiselinkeinojen harjoittajat) perusteella uusia tukikohtapaikkoja ei myönnetä.
- 4.) Poronhoidon tarpeisiin voidaan tehdä käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia. Uusien poroaitojen riistaturvallisuutta parannetaan mahdollisuuksien mukaan.
- 5.) Vanhoille käyttöoikeussopimuksettomille rakennuksille voidaan tehdä omistajan hakemuksesta käyttöoikeussopimus, mikäli rakennus on rakennettu ennen erämaalain voimaantuloa 1991, rakennus on asumiskelpoinen, rakennuksen omistaja on kuntalainen ja omistaja käyttää rakennusta metsästyksen, kalastuksen tai keräilyn tukikohtana. Rakennukselle on lisäksi hankittava kunnan myöntämä rakennus- tai toimenpidelupa.

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelman tarkistamisen kaudelle 2006-2010 yhteydessä Metsähallitus on päättänyt, että erämaa-alueiden metsien hakkuista luovutaan, joten alueella ei harjoiteta metsätaloutta.

Pysyvien teiden rakentaminen on erämaa-alueelle laissa kielletty.

Lupa-alueen läheisyydessä ei ole retkeilyreittiä eikä erityistä retkeilykohdetta.

Hammastunturin erämaa-alue on kuntalaisille merkittävä perinteinen metsästysalue. Lupametsästyspaine on alueella vähäinen. Metsästyspaine (kuntalaiset+lupametsästäjät) lupametsästysalueilla on ollut enimmillään 1,4 metsästysvuorokautta/km². Metsästys ajoittuu syksyyn, jolloin kullanhuudontatoiminta ei ole enää niin aktiivista.

Kun huomioidaan edellä kerrotut tosiseikat, kullanhuudontaluvassa annetut määräykset ja muualla lainsäädännössä annetut velvoitteet, voidaan todeta, että kullanhuudontaluvan HL2019:0035 oikeuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta. Alue on rajattu, lisäksi toimintaan tarvittavan luvan lupaehdot kyseisellä lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan.

Liite 3.

Lisäksi hakija on osoittanut olevansa kelpoinen hakemaan kullanhuuhdontalupaa eikä hakemusalueella ole selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella muitakaan kaivoslaissa mainittuja luvan myöntämisen esteitä. Lupakäsittelyn yhteydessä ei myöskään ole tullut esiin hakijan aiemmasta toiminnasta muilla lupa-alueilla mitään sellaisia konkreettisia seikkoja, että luvan myöntämiselle olisi kaivoslain mukaista estettä.

Aineistoa:

Kaivosrekisterin karttapalvelu (www.kaivostoiminta.fi/kartta)

Erämaalaki (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1991/19910062>)

Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma
(<https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2061>)

Hammastunturin erämaa Natura-alueen kuvaus ([http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Hammastunturin_eramaa\(6156\)](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Hammastunturin_eramaa(6156)))